

Ichtyologie systematická část

Cvičení 5

Nové systematické členění

- Řád: Perciformes (Ostnoploutví)
 - Čeleď: Percidae (Okounovití)
 - Rod: Perca (Okoun)
 - Druh: Perca fluviatilis (Okoun říční)
 - Rod: Gymnocephalus (Ježdík)
 - Druh: Gymnocephalus schraetser (Ježdík žlutý)
 - Druh: Gymnocephalus cernuus (Ježdík obecný)
 - Druh: Gymnocephalus baloni (Ježdík dunajský)
 - Rod: Sander (Candát)
 - Druh: Sander lucioperca (Candát obecný)
 - Druh: Sander volgensis (Candát východní)
 - Rod: Zingel (Drsek)
 - Druh: Zingel zingel (Drsek větší)
 - Druh: Zingel streber (Drsek menší)
 - Čeleď: Centrarchidae (Okounkovití)
 - Rod: Micropterus (Okounek)
 - Druh: Micropterus salmoides (Okounek pstruhový)
 - Rod: Lepomis (Slunečnice)
 - Druh: Lepomis gibbosus (Slunečnice pestrá)

Původní systematické členění

- Řád: Perciformes (Ostnoploutví)
 - Podřád: Percoidei (Okounovci)
 - Čeleď: Percidae (Okounovití)
 - Podčeleď: Percinae (Okouni)
 - Rod: Perca (Okoun)
 - Druh: Perca fluviatilis (Okoun říční)
 - Rod: Gymnocephalus (Ježdík)
 - Druh: Gymnocephalus schraetser (Ježdík žlutý)
 - Druh: Gymnocephalus cernuus (Ježdík obecný)
 - Druh: Gymnocephalus baloni (Ježdík dunajský)
 - Podčeleď: Luciopercinae (Candáti)
 - Rod: Stizostedion (Candát)
 - Druh: Stizostedion lucioperca (Candát obecný)
 - Druh: Stizostedion volgense (Candát východní)
 - Rod: Zingel (Drsek)
 - Druh: Zingel zingel (Drsek větší)
 - Druh: Zingel streber (Drsek menší)
 - Čeleď: Centrarchidae (Okounkovití)
 - Rod: Micropterus (Okounek)
 - Druh: Micropterus salmoides (Okounek pstruhový)
 - Rod: Lepomis (Slunečnice)
 - Druh: Lepomis gibbosus (Slunečnice pestrá)
 - Podřád: Cottoidei (Vrankovci)
 - Podřád: Hlaváčovci (Gobioidei)

Perca fluviatilis

© Chalupa Petr

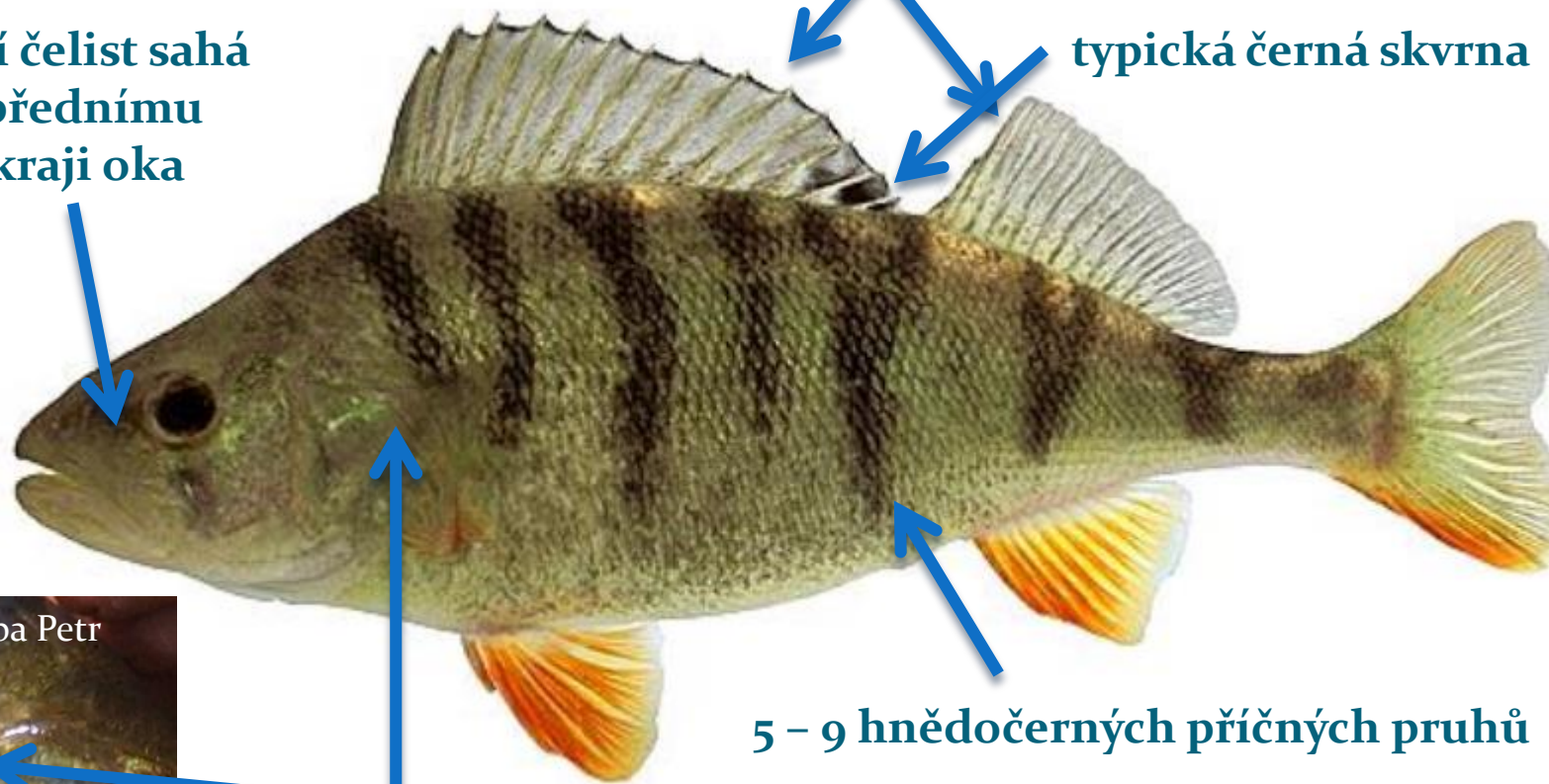
Perca fluviatilis

horní čelist sahá
k přednímu
okraji oka

dvě hřbetní ploutve

typická černá skvrna

5 - 9 hnědočerných příčných pruhů

operkulum
ošupené s jedním
plochým trnem

© Chalupa Petr

Gymnocephalus schraetser

© www.biolib.cz – Martin Chytrý

Gymnocephalus schraetser

1 hřbetní ploutev s nejsilnějšími a nejostřejšími trny mezi okounovitými

trojúhelníkový tvar hlavy bez šupin

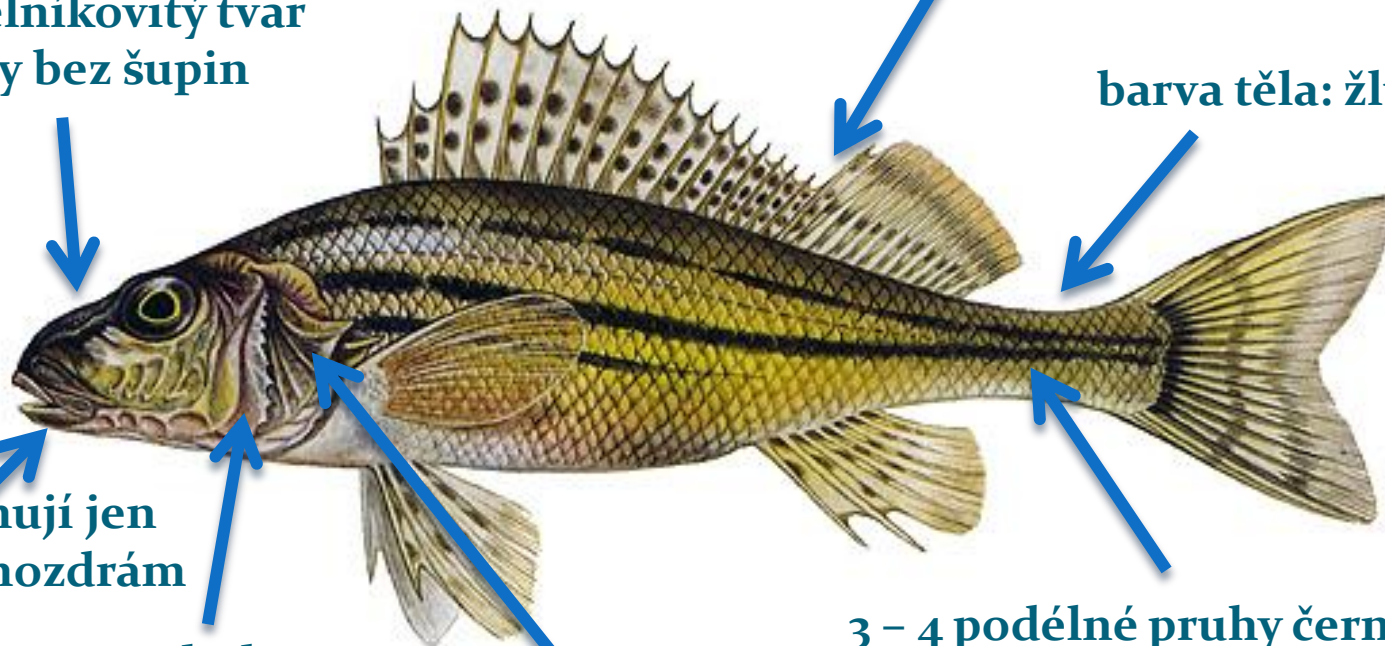
barva těla: žlutá

ústa zasahují jen k nosním nozdrám

praoperkulum zoubkované

operkulum vybíhá v silný trn

3 - 4 podélné pruhy černé barvy

Gymnocephalus cernuus

© www.naturfoto.cz - Jiří Bohdal

Gymnocephalus cernuus

4 – 6 řad drobných nepravidelných hnědočerných skvrn

operkulum
s 1 silným trnem

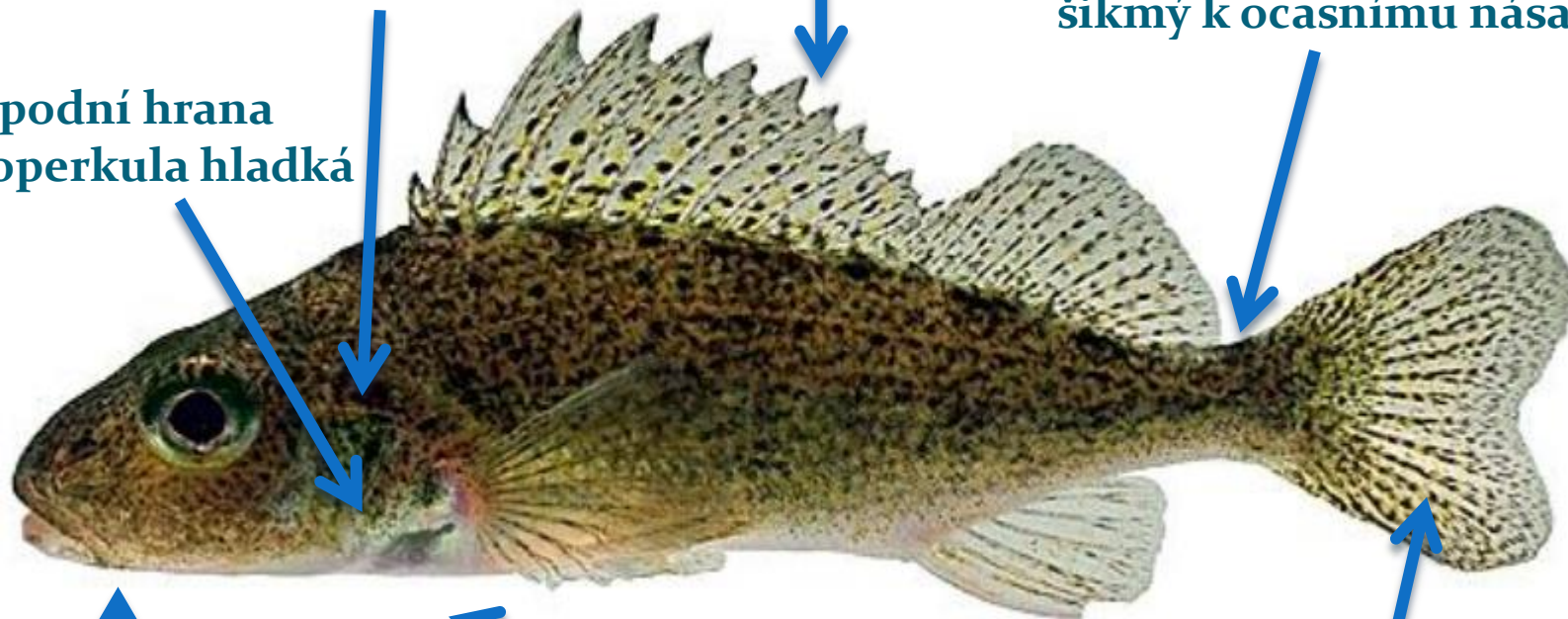
okraj zadní části hřbetní ploutve
šikmý k ocasnímu násadci

spodní hrana
suboperkula hladká

ústa sahají
téměř k přednímu
okraji oka

hrud', oblast prsních ploutví,
hlava - neošupená

drobné a nejasné skvrny
v nepravidelných 5 – 7 řadách

Gymnocephalus baloni

© www.hlasek.com – Lubomír Hlášek

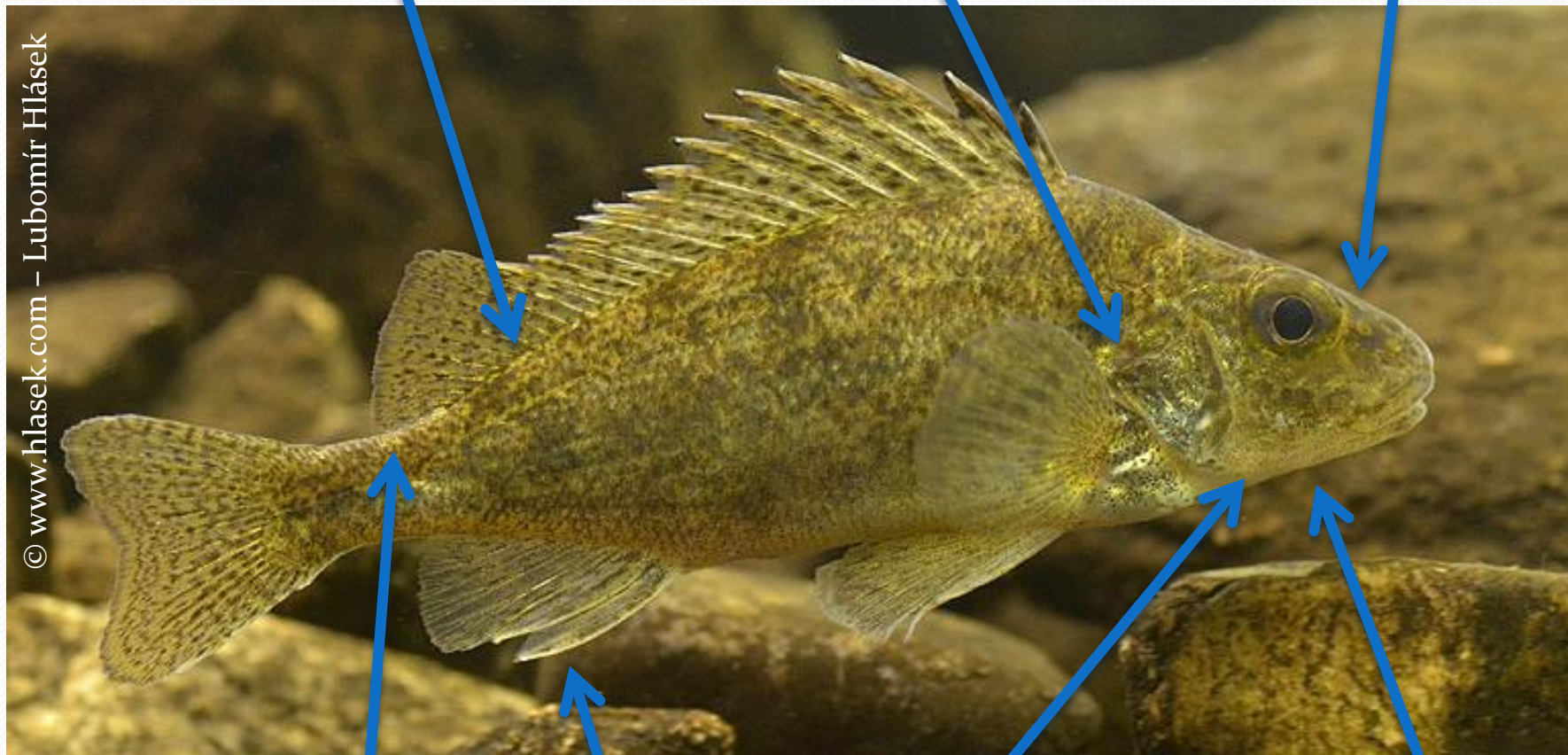
Gymnocephalus baloni

nepravidelné skvrny různé velikosti
seskupené do 4 - 6 příčných pruhů

operkulum se
2 trny

ústa nesahají ani
po svislici od předního
okraje oka

© www.hlasek.com - Lubomír Hlásek

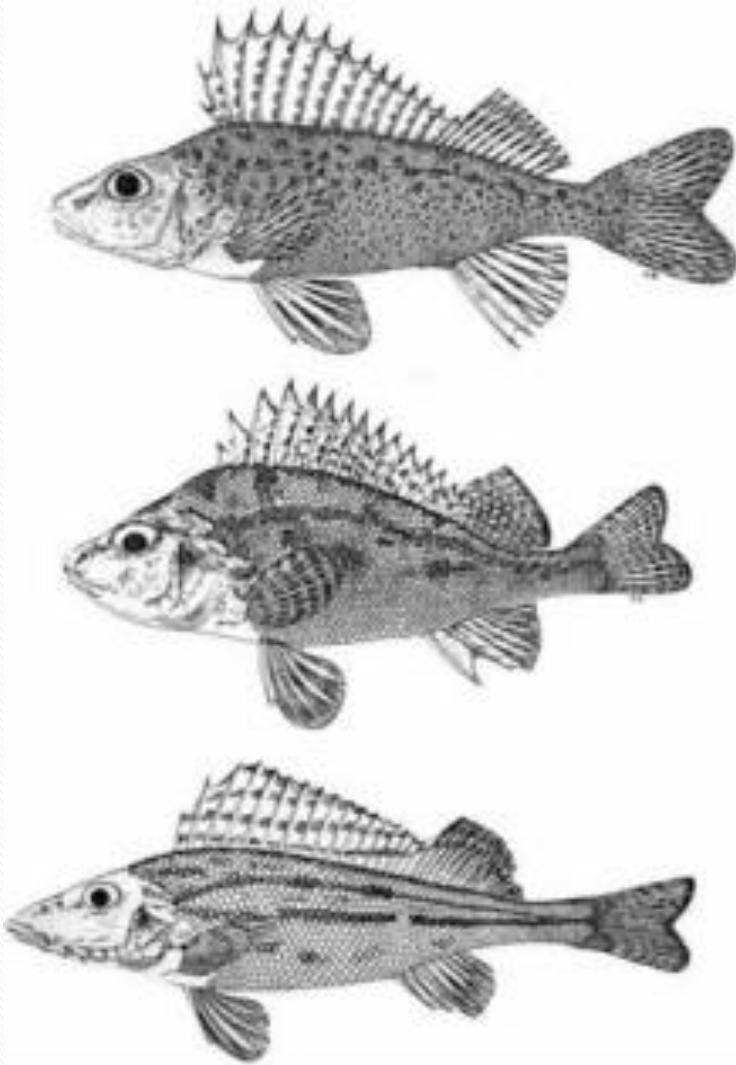
okraj zadní části
hřbetní ploutve
kolmý na ocasní násadec

2 trny jsou
mírně ohnuté

spodní hrana
suboperkula zubatá

hrdlo, část ocasní
ploutve - ošupená

Gymnocephalus sp.

**Gymnocephalus
cernuus**

**Gymnocephalus
baloni**

**Gymnocephalus
schraetser**

Sander lucioperca

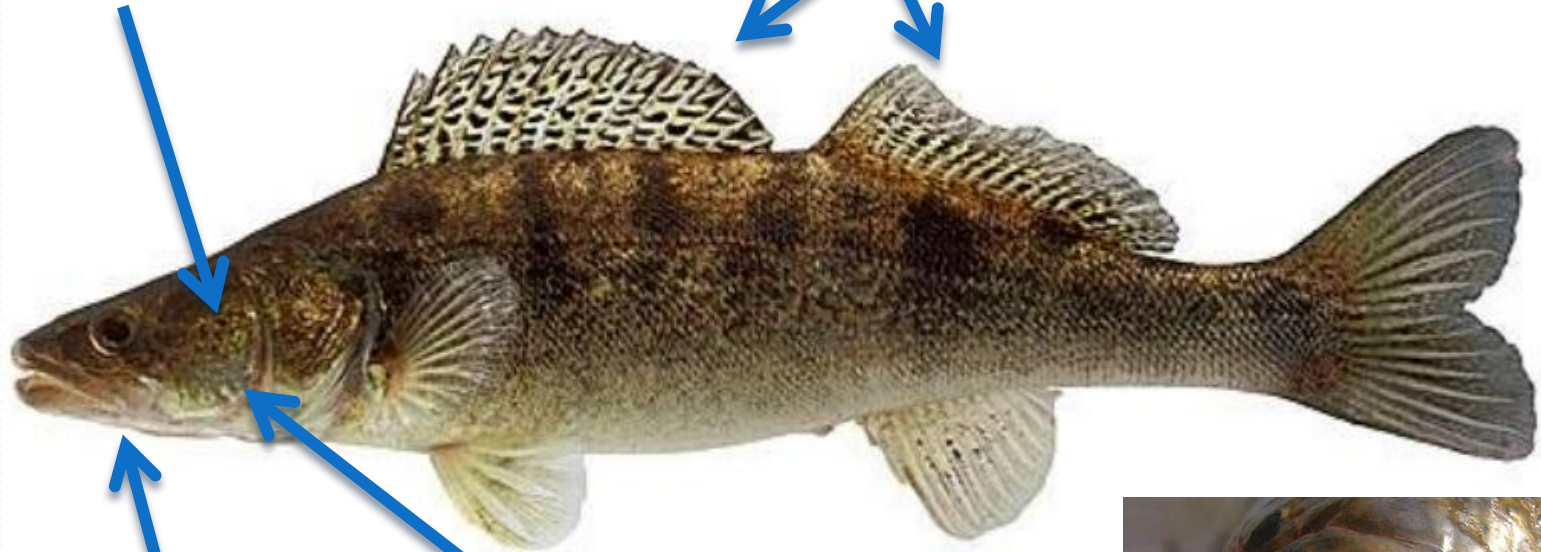
© Ondřej Klíma

Sander luciperca

líce holé nebo ošupené
jen v horní části

2 hřbetní ploutve

zadní okraj praoperkula
obloukovitý

horní čelist dosahuje za svislici
vedenou od zadního okraje oka

tzv. psí zuby

Sander volgense

Sander volgense

z hřbetní ploutve

líce ošupené

horní čelist dosahuje
po svislici vedenou
ze středu oka nebo lehce na ní

© www.hlasek.com – Lubomír Hlášek

zadní okraj praoperkula
pravoúhlý

nevyskytují se
tzv. psí zuby

© www.chytej.cz

Zingel zingel

© www.hlasek.com – Lubomír Hlásek

© lubomir hlasek
www.hlasek.com

Zingel zingel

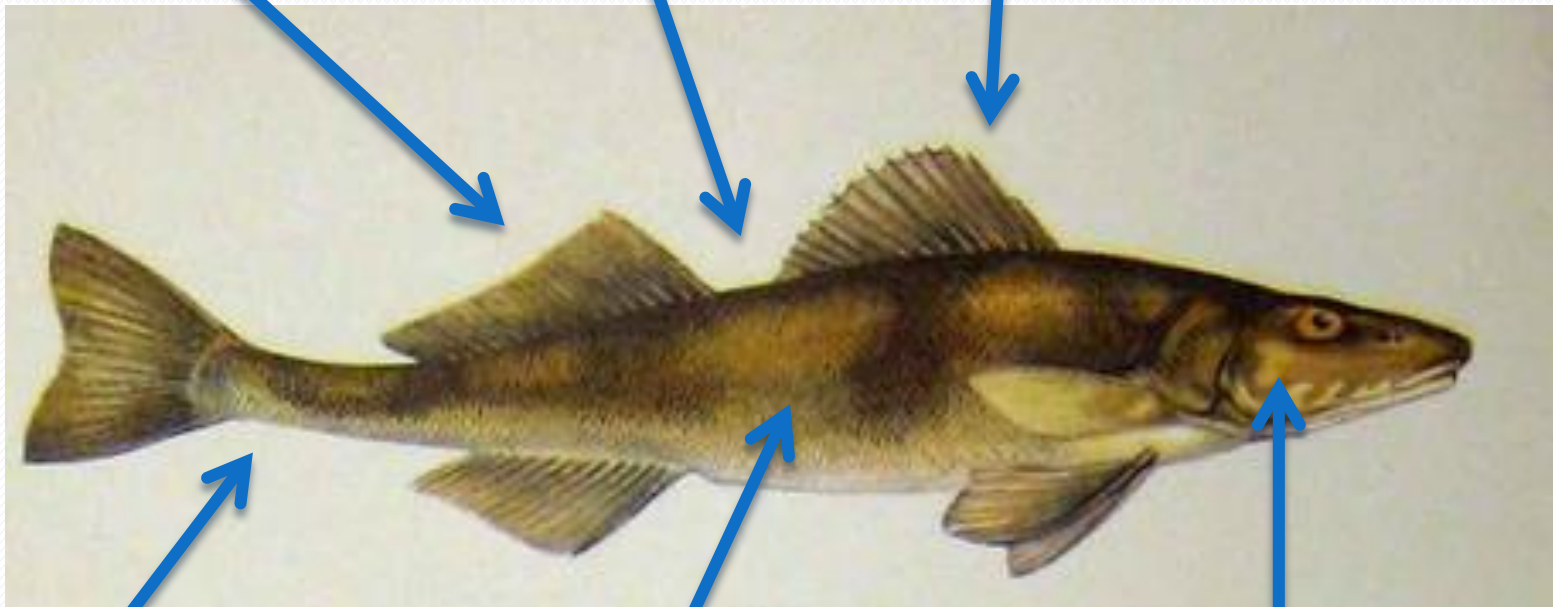

© www.chytej.cz

17 – 20 rozvětvených
paprsků

mezi hřbetními
ploutvemi 6 – 8 šupin

13 – 15 trnů

ocasní násadec
mírně zploštělý

v postranní čáře
83 – 95 šupin

hlava ošupená

Zingel streber

© www.ittiofauna.org

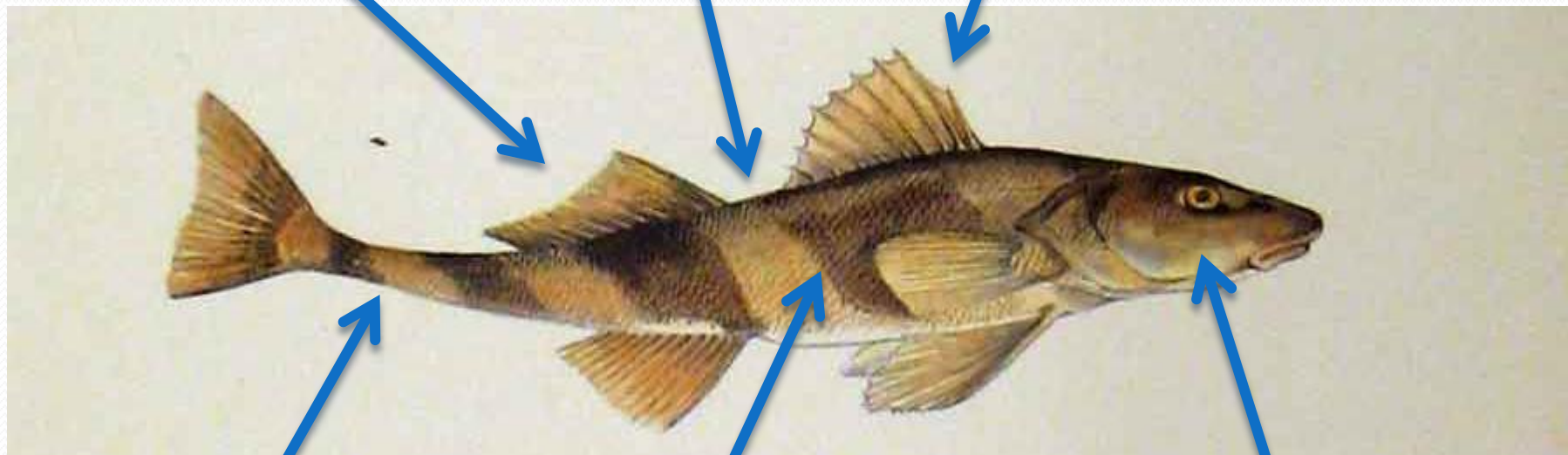
Zingel streber

12 - 13 rozvětvených
paprsků

mezi hřbetními
ploutvemi 12 - 13 šupin

7 - 9 trnů

ocasní násadec
válcovitý, tenký, dlouhý

v postranní čáře
70 - 82 šupin

hlava ošupená

Micropterus salmoides

Micropterus salmoides

2 hřbetní ploutve

temný souvislý pás
u mladých jedinců jen skvrny

na bláně mezi
paprsky nejsou šupiny

nápadně velká ústa
maxily zasahují
za zadní okraj oka

Lepomis gibbosus

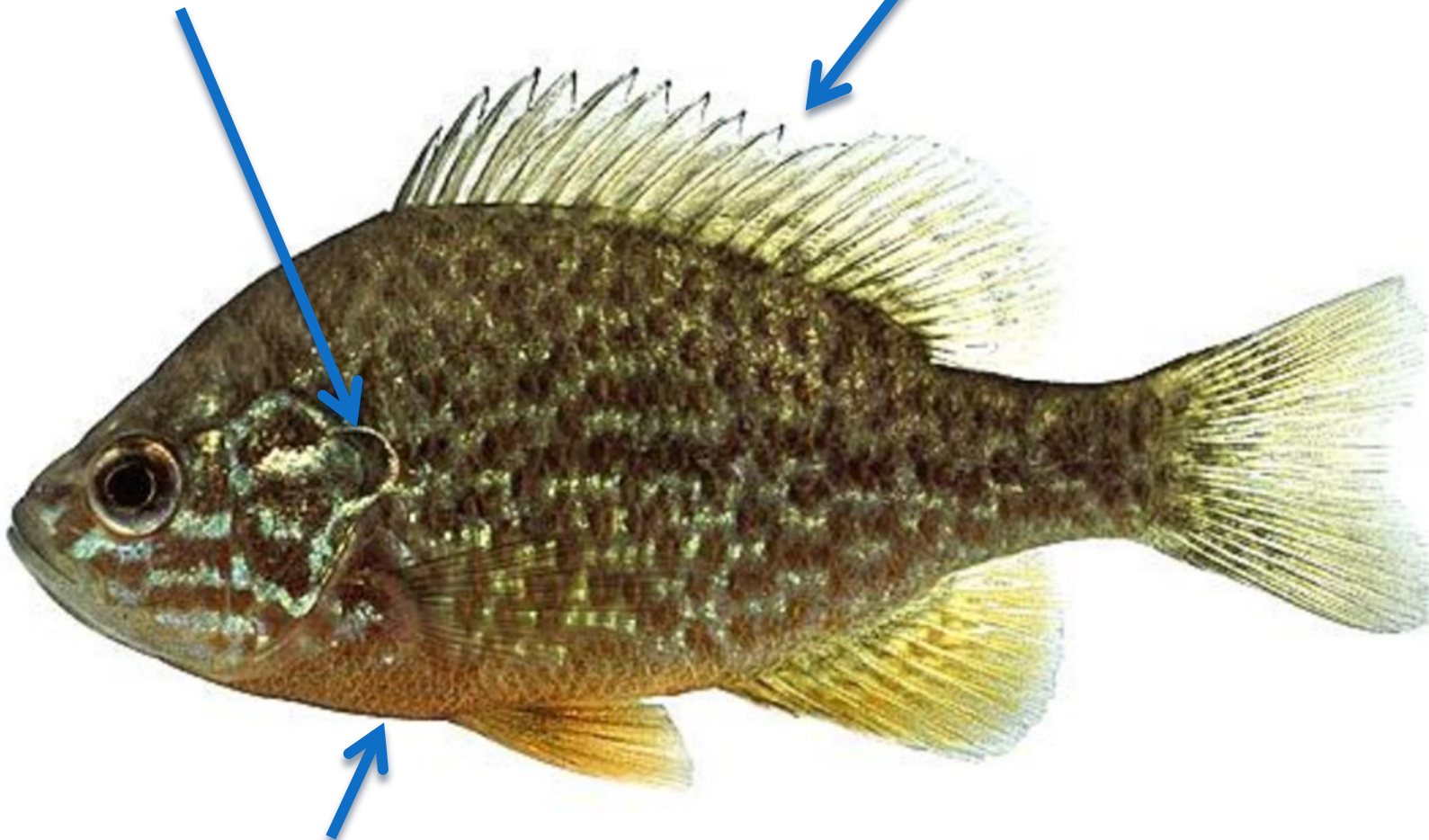
© Ondřej Klíma

Lepomis gibbosus

operkulum vybíhá v kožovitý lalok
s černou okrouhlou skvrnou

1 hřbetní ploutev

výrazné zbarvení

Nové systematické členění

- Řád: Perciformes (Ostnoploutví)
 - Čeleď: Gobiidae (Hlaváčovití)
 - Rod: Proterorhinus (Hlavačka)
 - Druh: Proterorhinus marmoratus (Hlavačka mramorovaná)
 - Rod: Neogobius (Hlaváč)
 - Druh: Neogobius melanostomus (Hlaváč černoústý)
 - Druh: Neogobius fluviatilis (Hlaváč říční)
 - Čeleď: Cichlidae (Vrubozubcovití)
 - Rod: Oreochromis (Tilapie)
 - Druh: Oreochromis niloticus

Původní systematické členění

- Řád: Perciformes (Ostnoploutví)
 - Podřád: Cottoidei (Vrankovci) – viz. Cvičení č. 3
 - Podřád: Hlaváčovci (Gobioidei)
 - Čeleď: Gobiidae (Hlaváčovití)
 - Podčeleď: Gobiinae (Hlaváči)
 - Rod: Proterorhinus (Hlavačka)

Proterorhinus semilunaris

© www.hlasek.com – Lubomír Hlásek

Proterorhinus semilunaris

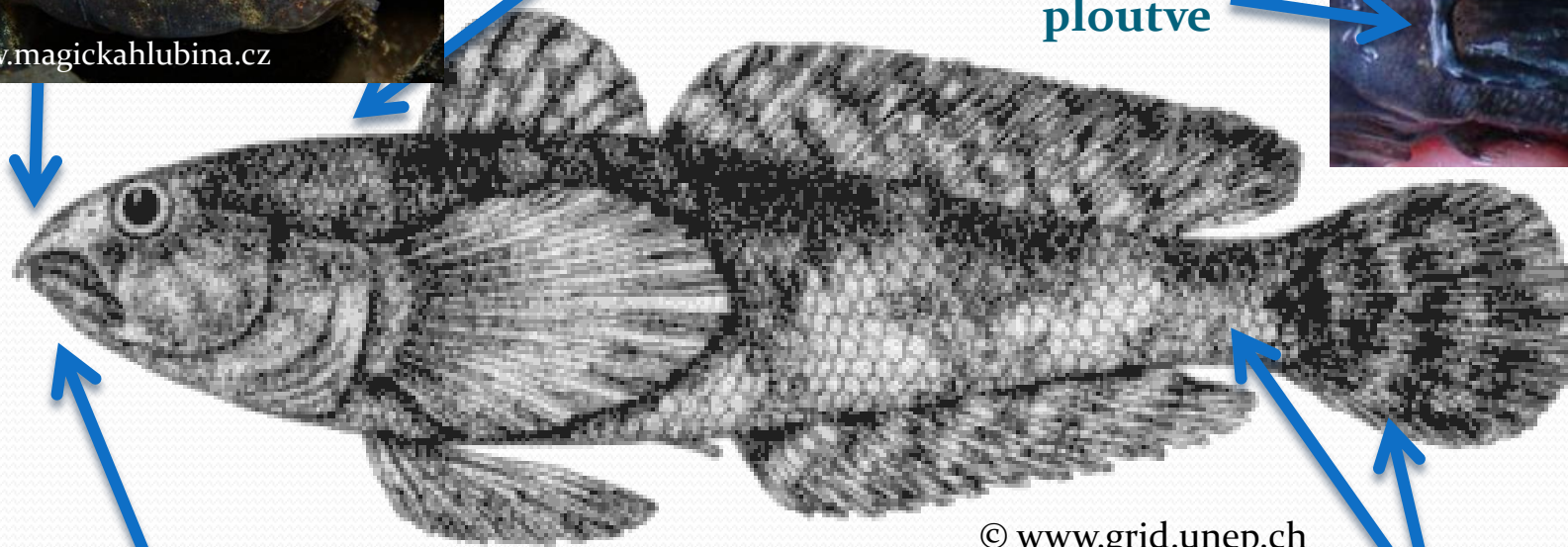

přední nosní otvory protáhlé v trubičky,
dopředu převislé nad horní ret

hlava na temeni a zátylku, horní část
skřelí, násadec prsních ploutví je pokryt
cykloidními šupinami

srostlé břišní
ploutve

ústa terminální, horizontálně rozeklaná
čelisti dlouhé se zakřivenýma
nestejně velkými kónickými zuby

trup a ocas pokryt
ktenoidními šupinami

kanály postranní čáry jen na hlavě – povrchové neuromasty

Neogobius melanostomus

© Luděk Šlapanský

© Luděk Šlapanský

Neogobius melanostomus

na 1 hřbetní ploutvi černá skvrna

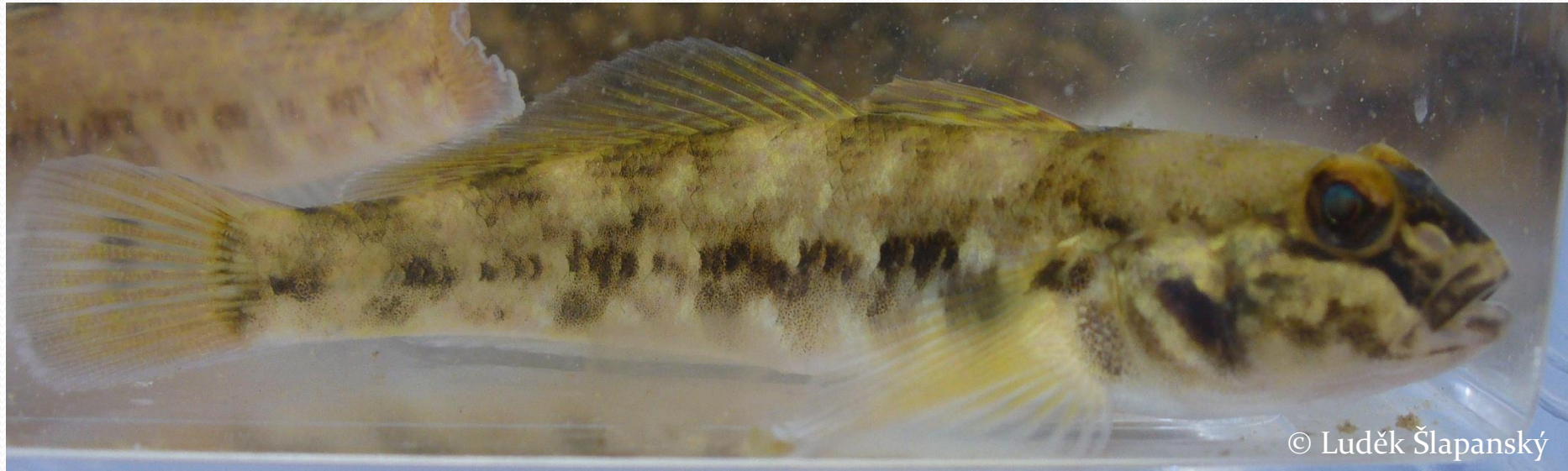
© www.hlasek.com – Lubomír Hlásek

© www.chytej.cz

břišní ploutve srostlé

Neogobius fluviatilis

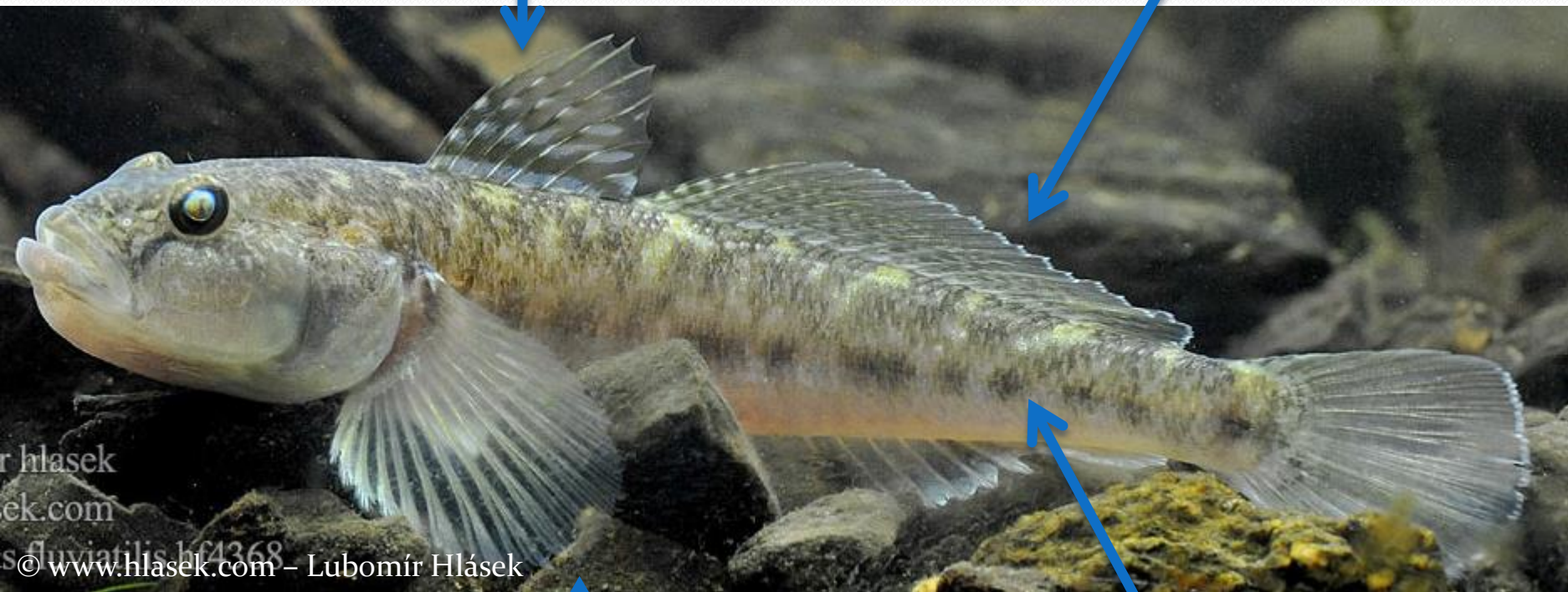
© Luděk Šlapanský

Neogobius fluviatilis

světlé zbarvení těla i ploutví

zešikmená 2. hřbetní ploutev

břišní ploutve srostlé

pás černých skvrn

hlasek
ek.com
© www.hlasek.com - Lubomír Hlášek

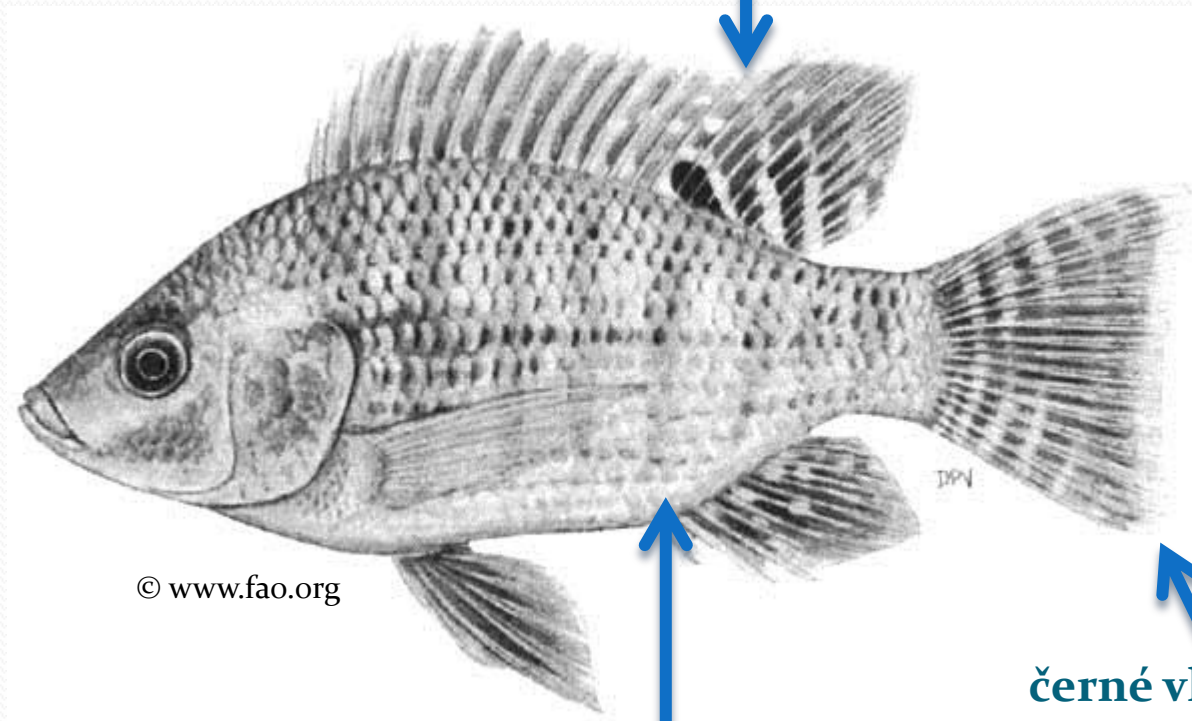
Oreochromis niloticus

Oreochromis niloticus

1 hřbení ploutev – 16 – 18 tvrdých paprsků, 29 – 31 měkkých paprsků

© www.fao.org

tmavé příčné pruhy

černé vlnkování

Seznam použitých zdrojů:

- www.biolib.cz – Martin Chytrý
- www.rybarizatec.cz
- www.naturfoto.cz – Jiří Bohdal
- www.hlasek.com – Lubomír Hlásek
- Ratschan C., 2012: Verbreitung Habitatwahl und Erhaltungszustand des Donaukaulbarsches (*Gymnocephalus baloni* Holčík & Hensel, 1974) in Österreich. *Österreichs Fischerei*. 65: 218 – 231.
- www.mrk.cz – Libor Vojtíšek
- www.chytej.cz
- www.ittiofauna.org
- www.commonswikimedia.org
- www.grid.unep.ch
- www.fl.biology.usgs.gov
- www.fao.org
- www.magickahlubina.cz